

نقد هنر

شناخت هنر معاصر

www.ketab.ir

هنر معاصر

پس از هنر معاصر

www.ketab.ir

بارت، تری مایکل، ۱۹۴۵ - م. Barrett, Terry Michael

نقد هنر: شناخت هنر معاصر / تری بارت؛ [ترجمه] کامران غبرایی.
تهران: پتر فیروزه، ۱۳۹۶.

ISBN: 978-600-98024-5-6

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیبا.

Criticizing art: عنوان اصلی:

Understanding the contemporary, 3rd ed. c2012

نقد هنری -- ایالات متحده -- تاریخ -- قرن ۲۰ م.

هنر آمریکایی -- قرن ۲۰ م.

غبرایی، کامران، ۱۳۵۸ - ، مترجم.

۷۰۱/۱۸

۷۳۳ب/۱۶۴۷۶ NV

۱۳۹۶

۴۸۵۲۷۳۵

کتابخانه ملی ایران

نقد هنر

تری برت

کامران غبرایی

ویراستار: میثم پورافضل

نوبت چاپ: پنجم (اول ناشر)

تاریخ چاپ: ۱۳۹۸

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۹۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۰۲۴-۵-۶

کلیه حقوق محفوظ است.

ناظر فنی: هادی رضامند

خیابان شریعتی، پایین تر از خیابان

ملک، کوچه شکوری، پ ۹، واحد ۱۸

تلفن: ۷۷۶۳۹۶۴۳

Chatrefirooze@gmail.com

مرکز پخش: ۶۶۴۰۴۵۳۲

فهرست

مقدمه‌ی مترجم فارسی ۱۵

پیشگفتار ۲۱

فصل ۱ / درباره‌ی نقد هنر ۲۹

عشق و نفرت ۳۰

تکبر و تواضع در نقد ۳۱

نقد پیچیده ۳۴

منتقدان و هنرمندان ۳۷

منتقدان و مخاطبان ۴۲

تنوع میان منتقدان ۴۴

منتقدان و بازار هنر ۴۸

تاریخ نقد هنری ۵۳

۵۴.....	برخی از منتقدان گذشته و حال
۵۴.....	جورجو وازاری
۵۶.....	دنی دیدرو
۵۷.....	شارل بودلر
۵۸.....	کلمنت گرینبرگ
۶۲.....	لارنس آلوی
۶۴.....	هیلتن کریمر
۶۷.....	لوسی لیپارد
۶۸.....	رازلیند کراوس
۷۰.....	آرلین ریون
۷۲.....	تعریف نقد
۷۸.....	نقد نقد (و منتقد)
۸۱.....	ارزش نقد

۸۳.....	فصل ۲ / نظریه و نقد هنری
۸۴.....	مدرنیته و پسامدرنیته
۸۹.....	نقد و زیباشناسان مدرنیست
۱۰۱.....	نقد و زیباشناسان پسامدرنیست
۱۰۹.....	نقد مارکسیستی
۱۱۱.....	نقد روان‌کاوانه
۱۱۴.....	نقد و زیباشناسان فمینیست
۱۳۳.....	نقد و زیباشناسان چندفرهنگی‌گرا
۱۴۰.....	پسااستعمارگروی
۱۴۲.....	نظریه‌ی فراهنجار
۱۴۵.....	نتیجه‌گیری

فصل ۳ / توصیف هنر ۱۴۷

ساخت‌مایه ۱۴۸

رسانه ۱۵۱

فرم ۱۵۵

متن یا بافتار ۱۵۸

نقاشی: لیون گالوب ۱۵۹

مجسمه‌سازی: دهورا باترفیلد ۱۶۸

شیشه‌گری: دیل چیهولی ۱۷۲

هنر اجرایی: لوری اندرسن ۱۸۱

ویدئو: بیل وایولا ۱۸۵

چیدمان: آن همیلتن ۱۸۸

اصول توصیف ۱۹۲

فصل ۴ / تفسیر هنر ۲۰۱

تفسیر عکس‌های ویلیام وگمن ۲۰۲

تفسیر آثار جنی هولزر ۲۱۵

تفسیر نقاشی‌های الیزابت موری ۲۳۲

اصول تفسیر ۲۵۶

فصل ۵ / داوری درباره‌ی هنر ۲۷۱

داوری درباره‌ی نقاشی‌های فریدا کالو ۲۷۵

بیتر بلاگنز ۲۷۵

هیدن هررا ۲۸۰

کالو و منتقدان دیگر ۲۸۵

داوری درباره‌ی مجسمه‌های مارتین پری بر ۲۹۱

۲۹۸.....	داوری درباره‌ی تکه‌چسبانی‌های رومیر بیردن
۳۰۷.....	نمونه‌هایی از داوری منفی
۳۱۰.....	داوری‌های متضاد درباره‌ی یک اثر
۳۱۲.....	ارزیابی، استدلال و ضوابط
۳۱۳.....	ضوابط متداول
۳۱۴.....	رنالیسم
۳۱۶.....	اکسپرسیونیسم
۳۱۹.....	فرمالیسم
۳۲۲.....	استفاده‌ی ابزاری از هنر
۳۲۷.....	ضوابط دیگر
۳۲۸.....	انتخاب ضوابط
۳۳۵.....	اصول داوری هنری
۳۴۳.....	فصل ۶ / نگارش و گفتگو درباره‌ی هنر
۳۴۴.....	نگارش نقد هنری
۳۴۴.....	انتخاب موضوع نگارش
۳۴۸.....	توصیف
۳۵۰.....	تفسیر
۳۵۱.....	داوری
۳۵۳.....	در نظر داشتن پیش‌فرض‌ها
۳۵۴.....	آیین و روند نگارش
۳۵۴.....	انتخاب شیوه‌نامه
۳۵۴.....	توجه به شمار واژه‌ها
۳۵۵.....	تشخیص مخاطب
۳۵۶.....	آغاز به کار

۳۵۸.....	یادداشت‌برداری
۳۵۹.....	پرهیز از ایده‌ربایی
۳۵۹.....	تعیین طرح کلی
۳۶۰.....	نوشتن
۳۶۱.....	بازنویسی
۳۶۲.....	خطاهای مرسوم و توصیه‌های نگارشی
۳۶۴.....	ویرایش
۳۶۶.....	التزام به محدودیت زمان
۳۶۶.....	نمونه‌هایی برای نگارش نقد
۳۶۶.....	نوشتن دریافت‌های شخصی
۳۸۵.....	نوشته‌های کوتاه درباره‌ی آثار هنری
۳۹۵.....	نوشتن در مقام هنرمند
۳۹۹.....	نگارش و نقدهای کارگاهی
۴۰۸.....	کاوش در هنر خود
۴۱۵.....	نقد نوشته‌های انتقادی
۴۲۵.....	گفتگو درباره‌ی آثار هنری
۴۲۵.....	گفتگوی روزمره درباره‌ی هنر
۴۲۶.....	گفتگوی منسجم درباره‌ی هنر
۴۲۸.....	نقد آثار هنری در عرصه‌ی عمومی
۴۲۹.....	توصیه‌های عمومی برای گفتگوهای گروهی
۴۳۱.....	پیشنادهایی درباره‌ی جلسه‌های نقد تعاملی
۴۳۷.....	واژه‌نامه‌ی انگلیسی - فارسی

مقدمه‌ی مترجم فارسی

درباره‌ی کتاب

دکتر برت نخست در رشته‌ی فلسفه‌ی هنر تحصیل کرد، اما سرانجام، تحصیلات دانشگاهی‌اش را در رشته‌ی آموزش هنر به پایان برد. گویی باید از این تغییر ذوق نتیجه بگیریم که پیشه‌ی اصلی او آموزگاری هنر است و این کتاب را برای گروهی مشخص از مخاطبان نوشته است، مخاطبانی که قاعدتا باید دانشجویان رشته‌های مختلف هنری باشند، اما به هیچ‌روی چنین نیست. کتاب نقد هنر برای مخاطبی خاص نوشته نشده است. هر کس که اندکی به هنر علاقه‌مند است، از مطالعه‌ی این کتاب لذت می‌برد.

تری برت برای تدوین این کتاب از روشی مشخص پیروی کرده است؛ در بیشتر بخش‌های کتاب، ابتدا نظر منتقدان را می‌آورد و سپس، این نظرها را با هم قیاس می‌کند و گاه، داوری‌هایش را با این نظرها درهم می‌آمیزد. شاید یکی از مشکل‌هایی که خواننده‌ی غیرآمریکایی (یا شاید اصلا خواننده‌ی

غیرنیویورکی) هنگام مطالعه‌ی کتاب با آن مواجه شود، غرابت و ابهام گفتارها و اظهارنظرهایی است که درباره‌ی آثار تازه و گاه نادیده بیان شده است. برخی از این نظرها چنان با جزئیات اثر گره خورده که تنها راه درک‌شان مشاهده‌ی خود اثر است. البته خود نویسنده هم چند باری به این نکته اشاره می‌کند و حتی در فصل ۴، تفسیر هنر، نمونه‌ای از این مشکل را نشان می‌دهد. به گمانم، تنها راه درک کامل نقدهای موجود در این کتاب، دیدن اثر مورد نقد است. برخی از این آثار چندان هم در دسترس نیست، اما بیشتر آنها در جستجوهای اینترنتی، به‌سادگی یافت می‌شود.

برای نویسنده‌ی کتاب، تنوع در نقد اهمیت بسیار دارد و در جاهای مختلف کتاب، نمونه‌های فراوانی هست که این موضوع را نشان می‌دهد. گروه تدوین کتاب هم بی‌شک، از این نکته غافل نبوده‌اند و برای تهیه‌ی محتواهای متنوع، بسیار کوشیده‌اند تا خواننده‌ی کتاب به تفاوت نثرها، اندیشه‌ها و نگرش‌های گوناگون واقف شود و شاید به تعبیر خود نویسنده، پس از مطالعه‌ی کتاب، به «گفتگوی جهانی» درباره‌ی هنر پیوندند.

درباره‌ی ترجمه‌ی این کتاب

ابتدا تصمیم داشتم که از دشواری‌های ترجمه‌ی این کتاب بگویم. کمی بعد فکر کردم که مقدمه‌ی کتابی درباره‌ی نقد هنر جایی برای طرح مسئله‌های عمومی ترجمه نیست، پس از این کار منصرف شدم. با این همه، ناچارم دست‌کم، چند نکته را یادآور شوم:

یکی از مسئله‌های همیشگی ترجمه، انتخاب معادل برای اصطلاح‌هاست. طیف وسیعی از سلیقه‌ها و استدلال‌ها وجود دارد که هریک به خاستگاهی نظری یا گاه، به سلیقه‌ای شخصی ارجاع می‌کند. هرکدام از این دیدگاه‌ها، برای ترجمه‌ی یک اصطلاح مشخص، واژه‌ای متفاوت برمی‌گزینند. برای نمونه، واژه‌ی Realism در رساله‌ی جامعه‌شناسی هنر آقای آریان‌پور به

«واقع‌گرایی» برگردانده شده است، اما آقای داریوش آشوری در متن‌های ادبی و هنری، معادل این واژه را «واقع‌نگاری»، «رئالیسم» و «بودنگاری» می‌داند. آقای میرشمس‌الدین ادیب‌سلطانی هم در متون فلسفی، واژه‌ی مورد اشاره را «واقع‌گروی» و «واقع‌بینی» می‌نویسد. این نمونه به همین جا ختم نمی‌شود و بزرگان دیگری هم در این صف بلند هستند که برای همین واژه، معادل‌هایی دیگر چون «مکتب اصالت واقع»، «بودباوری»، «واقع‌نگری» و «واقع‌باوری» پیشنهاد می‌دهند.

به گمانم مسئله برای خواننده روشن است، پس به همین مثال بسنده می‌کنم. در این میان، ناچار بودم از میان رویکردها و معادل‌های گوناگون، یکی را برگزینم. تردیدی ندارم که بسیاری از واژه‌ها و اصطلاح‌های این کتاب به واژه‌سازی نیاز ندارند و همین معادل‌های موجود کافی‌ست. پس تصمیم گرفتم برای این اصطلاح‌ها، معادل‌هایی برگزینم که در اجتماع‌ها و محافل هنری پذیرفته شده و جا افتاده است. برای نمونه، اصطلاح «اکسپرسیونیسم» تقریباً برای هیچ‌یک از نقاشان یا هنرمندان بیگانه نیست و از این رو، برای واژه‌ی Expressionism، از معادل‌هایی چون «حالت‌نمایی» یا «بیان‌گری» صرف نظر کردم و همان معادل فارسی‌شده‌ی «اکسپرسیونیسم» را به کار بردم.

مسئله‌ی دیگر ناظر به ترجمه‌ی نکته‌هایی‌ست که به مفهوم‌ها یا موضوع‌های بومی آمریکا، اعم از فرهنگی، اجتماعی یا غیره دلالت می‌کنند. در بخش‌هایی از کتاب، به موضوعاتی اشاره می‌شود که چه‌بسا برای خواننده‌ی اروپایی هم ناآشنا باشد، چه رسد به خواننده‌ی فارسی زبان. برای نمونه در فصل ۴، منتقدی در تفسیر نقاشی‌های الیزابت موری، به عبارت Silly Putty اشاره می‌کند. این نام نوعی اسباب‌بازی‌ست که در پنسیلوانیای آمریکا تولید می‌شود و خصوصیت‌های فیزیکی منحصر به فردی دارد و می‌تواند شکل‌هایی عجیب به خود بگیرد. نویسنده‌ی نقد قصد دارد با اشاره به این نام، خاصیت کش‌سانی و پیش‌بینی‌ناپذیر سوژه‌های نقاشی‌ها را

به ذهن خواننده بیاورد. هنگام ترجمه ناچار بودم که میان وفاداری به متن و رساندن مطلب، یا درحقیقت، میان ترجمه‌ی وابسته به متن و ترجمه‌ی آزاد، یکی را برگزینم. بنابر دلایل شخصی، ترجیح می‌دادم تنها هنگامی دست به دامن توضیح‌های فرامتنی و استفاده از پانویس شوم که فهم مطلب به آن توضیح‌ها وابسته باشد. از این رو، برای ترجمه‌ی این اصطلاح، تنها به عبارت «عروسک‌های سیلیکونی» بسنده کردم. البته این نمونه‌ها در کتاب بسیار اندک است.

نکته‌ی پایانی درباره‌ی پانویس‌ها و شیوه‌ی ارجاع‌هاست. متن اصلی کتاب هیچ پانویسی ندارد و تمام اسم‌های خاص یا ارجاع‌ها به صورت نمایه و فهرست در انتهای کتاب آمده است، اما از آنجاکه در ترجمه‌ی فارسی، برخی از اعلام، مفهوم‌ها و اشاره‌ها نیازمند توضیح بودند، ناچار شدم بر ارجاع‌ها بیافزایم و برای پیشگیری از گسستن رشته‌ی کلام، این ارجاع‌ها را به صورت پانویس قید کردم. بنابراین، تمام پانویس‌های این کتاب از مترجم است. پانویس‌های هر فصل از فصل‌های دیگر جداست و از شماره‌ی ۱ شروع می‌شود. برای پانویس‌هایی که به پانویس‌های قبل یا بعد ارجاع دارند، شماره‌ی پانویس و فصل مورد نظر نوشته شده است.

سپاسگزاری

در ترجمه‌ی این کتاب، کسان بسیاری مرا یاری کردند، اما یاد نام یک‌یک‌شان فهرستی بلند خواهد شد. پس تنها بسنده می‌کنم به یاد نام مهم‌ترین یار همراهم در ترجمه‌ی پیش رو؛ از میثم پورافضل، ویراستار، راهنما، و دوست دانا و نکته‌بینم سپاسگزارم که بدون کمک او، گره‌های فراوانی سر راه می‌ماند. البته تردیدی نیست که تنها مسئول کاستی‌ها، اشتباه‌ها و نارسایی‌های متن من هستم. همچنین باید از آقایان مصطفی اسلامی و مهدی غبرایی سپاسگزار باشم که بیش از هرکس، مرا به کار ترجمه تشویق

کردند. در پایان، از انتشارات کتاب‌نشر نیکا، برای همکاری‌های صمیمانه‌شان
تشکر می‌کنم.

کامران غبرایی

تهران، مرداد ۱۳۹۱

www.ketab.ir